

Náučný chodník okolo Červenokamenského bradla

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Ilava
Geomorfologická jednotka:	Biele Karpaty
Geologické jednotky:	bradlové pásmo a flyšové pásmo
Chránené územia:	Chránená krajinná oblasť Biele Karpaty a prírodná rezervácia Červenokamenské bradlo
Prístup:	bus Červený Kameň, Jednota, resp. Červený Kameň, Pod skalou
Východisko:	Červený Kameň, centrum
Trasa:	Červený Kameň - Červenokamenské bradlo - skalná kaplnka - studnička - Červený Kameň
Dĺžka, prevýšenie:	2,3 km, prevýšenie 130 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	5
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, ochranárske

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: ?2015

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obecný úrad Červený Kameň, č. d. 226, 018 56 Červený Kameň, tel. 042 / 4464 022

Poznámka: Trasa chodníka je v mape a na informačných tabuliach vyznačená zmätočne. V teréne značenie chýba úplne (2019). Chodník začína zrejme pri obecnom úrade a k odbočke na okruh okolo bradla treba prejsť obcou po hlavnej ceste asi 0,8 km.

Upozornenie: Informačná tabuľka „Amonit“ je umiestnená na kamennom múre priamo pri hlavnej ceste - treba tu dbať na bezpečnosť!

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Červený Kameň. Obec na sever od Ilavy v údolí Tovarského potoka v severnej časti Bielych Karpát. Vznikla na základe šoltýskej kolonizácie na území prislúchajúcom hradnému panstvu Vršatec. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1354. V obci v 18. - 19. storočí boli tri panské mlyny, hámor, v

ktorom vyrábali lopaty, motyky a iné kovové náradie, papiereň a tiež jednoduchá výrobná soli salajky. Koncom 19. storočia sa tu spracúvalo drevo na pilách a tiež sa splavovalo až do Tuchyne. Významnými sakrálnymi pamiatkami obce sú barokový rímskokatolícky kostol Panny Márie z roku 1796 a najmä neskorobaroková kaplnka sv. Augustína z roku 1788 v osade Zápečová v najhornejšej časti doliny Tovarského potoka pri slovensko-českej štátnej hranici, ktorá je od roku 2015 národnou kultúrnou pamiatkou.

Prírodná rezervácia Červenokamenské bradlo. Chránené územie v ľavom svahu v doline Tovarského potoka bezprostredne nad obcou Červený Kameň v Bielych Karpatoch vyhlásené v roku 1989 na ochranu bradiel - geomorfologicky výrazných vápencových tvrdošov vyčnievajúcich zo svojho obalu, t. z. okolitých relatívne menej odolných slieňov v rámci bradlového pásma - ako aj významných spoločenstiev a druhov rastlín a živočíchov viazaných na ne. Zaberá dva bralnaté hrebene s dominujúcou Červenou skalou, 45 m vysokou skalnou ihlou z jurských vápencov červenkastej farby s mnohými skamenelinami. Zaujímavosťou je umelá jaskynka v nej - skalná kaplnka z roku 1931 so soškou Panny Márie. Dlhý skalný hrebeň severozápadne od Červenej skaly, zvaný Čínsky múr, je druhou dominantou územia. Rezervácia je zároveň súčasťou väčšieho územia európskeho významu (súčasť sústavy Natura 2000).

Prírodná pamiatka Brezovská dolina. Drobné chránené územie v dolinke južne od Trokanova, časti obce Červený Kameň, v Bielych Karpatoch vyhlásené v roku 1989 na ochranu podmáčaného územia vzniknutého zosuvom s tvorbou vápnitých penovcov a cennými rastlinnými spoločenstvami viazanými na rôzne biotopy. Pamiatka je súčasťou rovnomenného územia európskeho významu (súčasť sústavy Natura 2000).

Prírodná pamiatka Strošovský močiar. Drobné chránené územie v závere jednej zo zdrojník Strošovského potoka na južných svahoch Kobylinca v Bielych Karpatoch severozápadne od obce Červený Kameň vyhlásené v roku 1989 na ochranu ojedinelého javu v Bielych Karpatoch - zazemneného zosuvného jazierka s cennou populáciou vrby sliezskej (*Salix sileciaca*) a papradníka močiarného (*Thelipteris palustris*).

Prírodná rezervácia Nebrová. Chránené územie na dne doliny horného toku Tovarského potoka v Bielych Karpatoch vo výške okolo 500 m n. m. medzi Nebrovou a Zapechovou - osadami obce Červený Kameň, ležiacimi severozápadne od nej pri slovensko-českej štátnej hranici - vyhlásené v roku 1993 na ochranu uceleného komplexu lúčnych a pasienkových biocenóz so značnou druhovou biodiverzitou v prostredí neovplyvnenom intenzifikačnými zásahmi s výskytom ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Je ideálnou plochou pre uchovanie genofondu i monitoring zmien prírodného prostredia. Väčšina územia rezervácie je zároveň rovnomenným územím európskeho významu (súčasť sústavy Natura 2000).

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Biele Karpaty. Veľkoprošné chránené územie vyhlásené v roku 1979 na slovenskom území Bielych Karpát zhruba medzi Skalicou a Púchovom v dvoch častiach s prerušením v okolí Vrboviac severne od Myjavy. Nevelkými výbežkami siaha i do susedných geomorfologických celkov: Chvojnickej pahorkatiny, Myjavskej pahorkatiny i Považského podolia. Predmetom ochrany je mozaika lesných spoločenstiev, druhovo bohatých lúk, pasienkov, políčok a remízok, zvyšujúcich druhovú diverzitu, s charakteristickým rozptýleným kopaničiarskym osídlením s prvkami ľudovej architektúry, ktoré prispieva k osobitému krajinnému rázu. Reliéf so zaoblenými chrbtami a hlboko vrezanými dolinami miestami akcentovaný ostrými i skalnými vyvýšeninami vyplýva z geologickej stavby a vývoja. Územie kulminuje výškou 970 m n. m. Veľkou Javorinou/Veľkou Javořinou s vrcholom na slovensko-českej štátnej hranici. Ďalšími vysokými vrchmi v CHKO sú: Chmeľová (925 m), Veľký/Velký Lopeník a Kobylinec (oba 911 m). Dominantne územie CHKO tvorí flyšové pásmo, t. z. striedajúce sa paleogénne pieskovce, ílovité bridlice, sliene a ílovce. Od oblasti Cetuny až po Lednicu vstupuje na juhovýchodný okraj CHKO bradlové pásmo s mezozoickými

karbonátovými horninami. Ide o rôzne druhy vápencov vo forme šošoviek a krýh, tvoriace často výrazné vyvýšeniny obklopené mäkkšie modelovaným reliéfom na ich relatívne menej odolnom obale, budovanom napr. pieskvcami, zlepenkami, slieňmi či slieňitými bridlicami. Porasty tvoria prevažne bučiny, bukové dúbravy, na sutinách lipové a jaseňové javoriny a na bralnatom reliéfe až stepné spoločenstvá. Osobitým javom Bielych Karpát sú lúčne spoločenstvá s bohatým výskytom druhov z čeľade vstavačovitých, medzi ktorými sú hmyzovník Holubyho, vstavačovec Fuchsov Soóv, vstavač obyčajný, v. počerný, z iných vzácných druhov ľalia cibulkonosá i popolavec dlholistý moravský. Územie je bohaté na mnohé vzácne a chránené bezstavovce, napr. motýle jasone (červenooký a chochlačkový) a modráčiky (bahniskový a krvavcový), stavovce, napr. mlok obyčajný, užovka stromová i hladká, jašterica živorodá a múrová, i vtáky, napr. sokol sťahovavý, bocian čierny a výr skalný. Miestami sa vyskytuje vydra riečna a z veľkých šeliem rys ostrovid a mačka divá. Na CHKO nadväzuje za slovensko-českou štátnou hranicou Chránená krajinná oblasť Biele Karpaty s omnoho väčšou rozlohou, miestami presahujúca z Bielych Karpát až do Dolnomoravského úvalu a Vizovickej vrchoviny.

Názvy informačných panelov

1. Náučný chodník okolo Červenokamenského bradla
2. Prírodné rezervácie a zaujímavosti v okolí 1
3. Prírodné rezervácie a zaujímavosti v okolí 2
4. Bradlá v Bielych Karpatoch
5. Červenokamenské bradlo

Informačné panely nie sú v teréne číslované. Na trase je doplnková tabuľka Amonit.

